B.A. 4th Semester (Honours) Examination, 2019 (CBCS)

Subject: Sanskrit

Paper : CC-IX

Time: 3 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own words

as far as practicable.

1. प्रत्येकं विभागात् प्रश्नपञ्चकं स्वीकृत्य दशानां प्रश्नामुक्तरं सुरिगरा देवनागरीमाधृत्य समाधेयम्। $2\times10=20$ নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির মধ্যে 'ক' বিভাগ থেকে পাঁচটি ও 'খ' বিভাগ থেকে পাঁচটি নিয়ে মোট দশটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় দেবনাগরী লিপিতে লিখতে হবে।

'ক' বিभাग: 'ক' বিভাগ

- (a) तारापद चक्रवर्तिविरचितं लघुकथाद्वयस्य नाम लिख्यताम्। তারাপদ চক্রবর্তী বিরচিত দুটি লঘুকথার নাম লেখো।
- (b) बङ्गीयकविविरचितं भारतवर्षस्य स्वाधीनता-संग्रामिणां जीवनाधारकं काव्यद्वयं लिख्यताम्। ভারতবর্বের স্বাধীনতা-সংগ্রামীদের জীবনী অবলম্বনে রচিত দুটি কাব্যের নাম লেখো।
- (c) 'ननाविताड़नम' इति नाटकं केन प्रणीतम्? नाटकस्यास्य मुख्यो विषय: क:? 'ननाविठाड़नम्' नाठकिं कांत्र त्रहनां? এই नांठें क्वतं प्रूथा विषय की?
- (d) काश्मीरसमस्यामवलम्ब्य विरचितं नाटकं, तस्य रचयितुश्च नामोपस्थाप्यताम्। काशीत त्रमत्रा व्यवलम्बतः वितिष्ठित नाप्तिकितं नाम त्रव्याशिकार्यताम्।
- (e) 'युगजीवनम्' 'निवेदितानिवेदितम्' इति नाटकद्वयस्य प्रणेतृनामोल्लिख्य तत्र सन्निवेशितयोः मुख्यचरित्रयोः नामोपस्थाप्यताम्।

'যুগজীবনম্' এবং 'নিবেদিতা নিবেদিতম্' নাটক-দুটির রচয়িতা কে? এই দুটি নাটকের কেন্দ্রীয় চরিত্র কে?

- (f) महाकविकालिदासमवलम्ब्य नाटकद्वयं लिख्यताम्। नाटकद्वयस्य प्रणेतारौ कौ? মহাকবি কালিদাসকে অবলম্বনকরে রচিত দুটি নাটকের নাম রচয়িতার নামসহ লেখো।
- (g) रामायणं महाभारतञ्चोपजीव्य अवीचीनं संस्कृतकाव्यद्वयं रचयितृनामसहितम् उपस्थापनीयम्। রামায়ণ ও মহাভারতকে অবলম্বণ করে বাঙালী লেখক রচিত দুটি অর্বাচীন সংস্কৃত কাব্যের নাম লেখো।

15045

Please Turn Over

'ন্ত্ৰ' বিभাग: 'শ্ব' বিভাগ

- (h) कपाली उद्वन्धनेन प्राणान् त्यक्तुं किमर्थम् इयेष? कलाली गलाग्र पिए पिरा राजन मृज्यदान कराज राज्याधिल?
- (i) मन्थरा किमधे कपालिन: छत्रं पिध न्यक्षिपत्?मण्डा (कन कलानीत छाठाथाना तालाग्र छूँएए (क्टलिएए) हिल?
- (j) ক্যালী কিমর্থ য়ৢনা বष্ट:?কপানীর কুকুরদংশনের কারণ কী?
- (k) शान्तिकाले गृहजनै: किं भोक्तव्यम्?শান্তিকর্মসময়ে পারিবারিকদের ভোজন কীরূপ হওয়া উচিত?
- (l) चिपिटकचर्वणं कीदृशं रूपकम्? अत्र अङ्गी रसः कः? চিপিটকচর্বণ কী ধরণের রূপক? এই রূপকের মুখ্য রস কী?
- (m) केन रोगेण कपाली ग्रस्तोऽभृत्? रोग प्रशमनाय वैद्येन क: चिकित्सा-विधि: समुपदिष्ट:?
  কোন রোগে কপালী আক্রান্ত হয়েছিল? বৈদ্য রোগের নিদান সম্পর্কে কী পরামর্শ দিয়ে ছিল?
- (n) कपालिन: गृहं जिगिमषो: तान्त्रिकस्य मुख्यम् उद्देश्यं किमासीत्?कशानीत গৃহাগমনে তান্ত্রিকের মুখ্য উদ্দেশ্য কী ছিল?
- (o) चिपिटक चर्वणेन को लाभ:? চিপিটক-চর্বণে কী লাভ?
- 2. अधःप्रस्तुतेषु प्रश्रेषु *द्वयोः* उत्तरं प्रदेयम। तत्र प्रश्नस्यैकस्य उत्तरं संस्कृत भाषाया लेख्यम् : 5×2=10 निञ्चलिथिত প্রশ্নগুলির মধ্যে *যেকোনো দুটি* প্রশ্নের উত্তর দাও। তার মধ্যে *একটি* প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় লেখো।
  - (a) टीका लेख्या बङ्गीयप्रतापम्जीका लाखा बङ्गीयप्रतापम्
  - (b) अर्वाचीनसंस्कृतानुवादसाहित्ये बङ्गकवीनाम् अवदानं संक्षेपेण विव्रियताम्। অর্বাচীন সংস্কৃত অনুবাদ সাহিত্যে বাঙালী কবিদের অবদান সংক্ষেপে আলোচনা করো।
  - (c) बङ्गकविप्रणीतम् अर्वाचीनं जीवनीद्योतकं नाटकद्वयमुल्लिख्य, एकतरस्य विषयवस्तूपस्थाप्यताम्। বাঙালী কবি বিরচিত দুটি অর্বাচীন জীবনী মূলক সংস্কৃত নাটকের নাম লেখো। তাদের মধ্যে যেকোনো একটির বিষয়বস্তু সম্পর্কে আলোচনা করো।
- अधोलिखितेषु प्रश्रद्धयं समाधेयम्। तत्र एकस्योत्तरं सुरिगिरा प्रदेयम्।
   नृिं श्रश्चत्र উত্তর नाও, একিট উত্তর সংস্কৃতে দিতে হবে।

 $5 \times 2 = 10$

(a) पाठ्यांशमनुसृत्य तान्त्रिकस्य चिरत्रं वर्णयत।शांठांश्य अनुमत्रतः ठाद्वित्कत ठितव वर्णना कत्ता।

(b) अनुवादो विधेय : जन्वाम करता :

- (i) चूताष्ठितुल्यचिपिययितगण्डदेशा, चण्डिक्रयारूचिरखण्डितहास्यलेशा। कुप्यत् कपालिनयनानल सामधेनी पुष्णातु वो गणवधृः क्षणधूतवेणि :।। अथवा,
  - (ii) कोजागरपूर्णिमाया: परिचयं प्रयच्छत।कोजागर पूर्णिमात परिचयं प्रयच्छत।
- (c) व्याख्या सप्रसङ्गं संस्कृतेन विधीयताम् সংস্কৃতে সপ্রসঙ্গ ব্যাখ্যা করো ঃ
  - (i) आतपवर्षात्राणं हर्षाय यच्छरणमापन्नानाम्।किर्तितबालाद्रुमवत् पथि तत् पिततमहो स्पर्धा।।अथवा,
  - (ii) कृपणा विदुषे कृपार्पणे कमला पङ्कभवाङ्गशीभिनी। सरसा भवतात् सरस्वती – प्रियस्नुष्वपहाय वैरिताम्।।

यथाकामं प्रश्नस्यैकस्य उत्तरं दीयताम्
 रव काला वकि श्रक्षत्र উउत पाउ ः

 $10 \times 1 = 10$

- (a) अर्वाचीनसंस्कृतसाहित्ये ऐतिहासिकवृत्ताश्रयेषु रूपकेषु बङ्गीयप्रतिभावतां कवीनामवदानं सूपपाद्यताम्। অর্বাচীন সংস্কৃত ঐতিহাসিক নাটকে বাঙালী কবিদের অবদান আলোচনা করো।
- (b) समकालिकसमस्यामवलम्ब्य बङ्गसूरिभिः विरचितं संस्कृतसाहित्यं सम्यगालोच्यताम्। সমসাময়িক সমস্যার অবলম্বনে বঙ্গীয় পণ্ডিতগণ রচিত অর্বাচীন সংস্কৃত সাহিত্য সম্পর্কে বিবরণ দাও।
- 5. यथानिर्देश मेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रदेयम् : य काना वकि श्रक्ततः উखत पाउ ः

 $10 \times 1 = 10$

- (a) "चिपिटकचर्वणम्" इति प्रहसने समाजस्य प्रतिभातं चित्रं विवृण्त।
   চিপিটক চর্বণ— এই প্রহসনে সমাজের চিত্র কীভাবে প্রতিফলিত হয়েছে, তা প্রতিপাদন করো।
- (b) पाठ्यांशमनुसृत्य कपालिनः चरित्रं यथा प्रकाशितं, तद् वर्ण्यताम्। পাঠ্যাংশ অনুসরণে কপালীর চরিত্র বর্ণনা করো।